

● تحلیل‌ها و کزارش‌ها ●

نگاهی به مراکز عمدۀ تحقیقاتی پاکستان

سیاست‌گذاران، برای کمک به آنها تا سیاست‌هایشان را شکل دهنده و یا تعديل نمایند. تقویت آگاهی از تحولات داخلی و بین‌المللی برای عموم به منظور شکل دادن به اطلاعات انکار عمومی و درک وقایع جاری و آینده.

زمینه‌های مورد بحث این مؤسسه عبارتند از: صلح و امنیت؛ تحولات اجتماعی- اقتصادی؛ همکاری منطقه‌ای؛ کاهش خطرات آتمی شدن در آسیای جنوبی؛ تواناسازی مردم؛ حقوق بشر.

حوزه‌های مورد مطالعه: این مؤسسه به صورت فعالی مسائل مربوط به کاهش خطر آتمی شدن در آسیای جنوبی را دنبال می‌کند. کار مؤسسه در مورد کاهش فقر در پاکستان و منطقه از طریق تحقیق در زمینه

کشور پاکستان از نظر مطالعاتی کمتر مورد توجه قرار گرفته است مراکز و مؤسسات مطالعاتی بسیار مهمی در زمینه سیاست خارجی در شهرهای مختلف این کشور فعالیت می‌کنند. نتایج تحقیقات این مراکز در وزارت خارجه و دیگر نهادهای سیاسی مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرد در زیر سه مؤسسه تحقیقاتی این کشور معرفی می‌شوند.

۱. مؤسسه تحقیقات سیاسی اسلام‌آباد^۱

اهداف این مؤسسه عبارتند از: انجام مطالعات، مباحثات، تحقیق و تجزیه و تحلیل براساس تمامی منابع قابل دسترسی، بانظر به اهداف سیاست‌های بلند، کوتاه و میان مدت در مورد مسائل مهم داخلی یا خارجی که به پاکستان ارتباط دارد.

فراهم کردن نتیجه‌های از تحولات داخلی و بین‌المللی برای تصمیم‌گیرندگان و

1. Islamabad Policy Research Institute (IPRI)

مؤسسه دیگر در پاکستان از طریق انتشار تحقیقات برای ارائه درک بهتری از کشورهای همسایه؛

- کمک به آژانس‌ها و مؤسسه‌ات رسمی وغيررسمی دیگر در انجام مطالعات و تجزیه و تحلیل مسائل استراتژیک و مسائل مربوط به آن؛

- تأسیس و حفظ رابطه نزدیک با مؤسسه‌ات مشابه در سطح ملی و بین‌المللی؛
- تأسیس و حفظ یک کتابخانه برای تحقیق و منبع کار.

انتشارات این مؤسسه عبارتند از:
۱. چشم‌انداز منطقه^۲ - مجله‌ای است که شامل مسائل مهم منطقه در چشم‌انداز وسیع پاکستان و همسایگانش است.

۲. مطالعات منطقه‌ای^۳ - مجله فصلنامه تحقیقی مؤسسه.

۳. کانون^۴ - به طور مرتب منتشر می‌شود. این نشریه بر روی مطالعه در مورد مسائل ویژه در یک یا بیشتر کشورهای منطقه متمرکز است.
۴. Spotlight - یک ماهنامه با عنوان مشخص در یک مورد بیشتر کشورهای منطقه.

طرح‌های توسعه اقتصادی است.

مؤسسه متعدد به انجام کار در زمینه صلح منطقه‌ای و پیشرفت از طریق همکاری اقتصادی است.

مؤسسه معتقد به تحول قدرت به سطح توده‌ای با تقویت دمکراسی مشارکتی است.

۲. مؤسسه مطالعات منطقه‌ای اسلام‌آباد^۱

این مؤسسه یک مرکز تحقیقاتی مستقل و غیرانتفاعی است که در مورد مناطق اطراف پاکستان، آسیای جنوبی، آسیای جنوب غربی (ایران، افغانستان)، چین، آسیای مرکزی و همچنین منطقه اقیانوس هند تحقیق می‌کند. این مؤسسه در مارس ۱۹۸۲ تأسیس شد.

شناخت و فراگیری ایده‌های مختلف همچنین توسعه افق ذهنی مردم ساکن در منطقه و تقویت آگاهی از مسائل و آرزوهای یکدیگر از اهداف مؤسسه است.

حوزه تحقیقاتی این مؤسسه طیف وسیعی از تحقیق در امور داخلی و بین‌المللی، اقتصادی و صنعتی، علمی، و تکنولوژی، اجتماعی - فرهنگی و مسائل امنیتی مربوطه را در بر می‌گیرد.

اهداف این مؤسسه عبارتند از:

- راهنمایی کردن افکار عمومی و

1. Institute for Regional Studies

2. Regional Perspective

3. Regional Studies

4. Focus

خلاصه می‌شود. نویسندهان و مؤلفان به طور روزافزون در آثارشنان به آثار چاپ شده از طرف مؤسسه اشاره می‌کنند. در موارد مختلف منطقه‌ای این مؤسسه به سمینارهایی در کشورهای دیگر دعوت می‌شود و محققان به مراکز تحقیقاتی بین‌المللی اعزام می‌شوند.

در برنامه‌های دیدار دوستانه محققان خارجی اغلب از تسهیلات تحقیقاتی که به وسیله مؤسسه پیشنهاد می‌شود، استفاده می‌کنند.

کتابخانه و تسهیلات تحقیقاتی:

- کتابخانه مؤسسه تعداد زیادی کتاب و مجلات در مورد منطقه دارد. وضعیت روزآمد بودن این منابع در فهرست مطالعه دریافتی مشخص است. تقسیم‌بندی (هند- ایران- خاورمیانه- سریلانکا) و یک مرکز برای بریده جراید منطقه از ۴۲ روزنامه منطقه که مسائل داخلی و خارجی مربوطه را جداگانه فایل می‌کنند.

- مؤسسه در تبادل جامع و سرویس‌دهی مدارک برای مطالعه منطقه‌ای پیشقدم بوده است. در تبادل اطلاعات با دیگر مؤسسه‌ها و محققان تحقیقاتی خارج سهیم است.

۵. انتخاب از مطبوعات منطقه- که دو هفته یک بار چاپ می‌شود ترکیبی از بریده جراید از روزنامه‌ها و مجلات منطقه است که موضوعات را تحت عنوانین جداگانه مرتب می‌کند.

۶. رساله‌ها^۱ - سری‌هایی از جزئیات مطالعات در مورد عنوانین به خصوص هستند که به طور مرتب چاپ می‌شود.

۷. کتاب‌ها- به عنوان مواد تحقیقاتی درمورد یک مسئله روی هم انباشته می‌شود ترکیبی از انتشار یک کتاب در مورد عنوانی برای انتشار گسترده‌تر فهرست انتشارات مؤسسه جدا منتشر می‌شود.

تبادل برنامه: مؤسسه با مؤسسه‌های تحقیقاتی دیگر در تمام دنیا در تماس است. مطالبی با استرالیا، بنگلادش، کانادا، چین، هند، نپال، سریلانکا، کشورهای اکو، آسیای غربی و کشورهای آسیای جنوب شرقی، ژاپن، فرانسه، آلمان، روسیه، کشورهای اسکاندیناوی، انگلیس و دیگر کشورهای مهم اروپا و امریکا مبادله می‌شود. از نظر بین‌المللی مؤسسه پرستیز و اعتباری کسب کرده است.

گزارش‌ها و فصلنامه‌ها و مطالعات آن طرفداران زیادی دارد. مقالات تحقیقاتی که به وسیله محققان مؤسسه نوشته می‌شود، غالباً در نشریه اسناد سیاسی بین‌المللی چاپ پاریس

1. Monograph

- اهداف این مؤسسه عبارتند از:
- آشنایی با تحقیق، بحث و تجزیه و تحلیل مسائل بین‌المللی صلح و امنیت برای توسعه اطلاعات و درک عمومی؛
  - فراهم کردن زمینه‌ای برای مطالعه و تجزیه و تحلیل مسائل صلح و امنیت از طریق تحقیقان، متخصصان و نویسنده‌گان؛
  - شرکت در سخنرانی‌ها، سمینارها و کنفرانس‌ها در مورد مسائل جاری مورد توجه جهانی؛
  - انتشار و توزیع مجلات و کتاب‌ها و رساله‌ها.

- کمک به مؤسسات و آژانس‌های دیگر (رسمی و غیررسمی) تامعالات مشخص مربوط به موضوعات مهم استراتژیک را انجام دهنده؛
- تاسیس و حفظ کتابخانه به روز که منبعی برای تحقیق است؛
- شرکت در سمینارهای بین‌المللی. تحقیقات در هر دو زمینه مسائل منطقه‌ای و موردی صورت می‌گیرد. شامل آسیای جنوبی، مرکزی و غربی، منطقه آسیا پاسیفیک، کشورهای مستقل مشترک‌المنافع، اروپا، امریکا، کنترل تسلیحات، عدم تکثیر

تشکیلات: مؤسسه به وسیله رئیس سپرستی می‌شود. رئیس به وسیله دبیرکمک می‌شود که مؤسسه و محققان ارشد که با مؤسسه همکاری دارند را اداره می‌کند. در مورد تحقیقات نام تعدادی از محققان، تجزیه و تحلیل‌گران و متصدیان تحقیقاتی در فهرست مؤسسه وجود دارد. محققان خارج از مؤسسه به کاربرای مؤسسه تشویق می‌شوند. کسانی که مشارکت مثبتی دارند به عنوان همکاران تحقیقاتی افتخاری پذیرفته می‌شوند.

۳. مؤسسه مطالعات استراتژیک اسلام‌آباد^۱

این مؤسسه یک مرکز تحقیقاتی برای تقویت دانش عمومی از مسائل مهم صلح و امنیت بین‌المللی است. این مؤسسه در سال ۱۹۷۳ تأسیس شد و به وسیله یک هیأت مدیره اداره می‌شود که از دانشگاه‌ها، مؤسسات و روشنگران مختلف در آن شرکت دارند. رئیس آن از طرف هیأت مدیره انتخاب می‌شود. وظایف اجرایی به وسیله مدیرکل به مرحله اجرا درمی‌آید که دبیر هیأت مدیره است. او طرح‌های تحقیقاتی را هدایت می‌کند. رهبری گروه‌های تجزیه و تحلیل و بحثان مؤسسه را در دست دارد و مدیر مسؤول انتشارات است.

ابعاد مختلف صلح و امنیت بین‌المللی است.
از این مجله تاکنون ۳ شماره منتشر

شده است. شماره دوم در مورد نقش چین در جهان است که به وسیله دکتر محبوب الحق سفیر سابق پاکستان در چین به رشته تحریر درآمده است. شماره سوم به بحث در زمینه مسائل هسته‌ای پرداخته است و بخشی از مقالاتی که در سمینارهای مختلف مؤسسه و دیگر مراکز تحقیقاتی ارائه شده را منتشر نموده است. این مقالات شامل دو بخش است:

۱. مسائل هسته‌ای انتخابی از مقالات سمینار پاسخ پاکستان به دکترین هسته‌ای هند که به وسیله شورای اسلام آباد برای امور جهانی و مؤسسه مطالعات استراتژیک اسلام آباد در ۲۵ نوامبر ۱۹۹۹ ترتیب داده شده بود.

۲. فرماندهی و کنترل سلاح‌های هسته‌ای در آسیای جنوبی - انتخابی از مقالات سمینار فرماندهی و کنترل سلاح‌های هسته‌ای در آسیای جنوبی سود که در ۲۱-۲۲ فوریه ۲۰۰۰ در اسلام آباد برگزار شد.

۲. گزارش‌های اسلام آباد-^۲ جزوی
گاهنامه‌ای است که دیدگاه‌های متخصصان،

سلاح‌های هسته‌ای، حرکت‌های اسلامی و نظم نوین جهانی.

قسمت عمدۀ ای از تحقیق به وسیله گروه همکاران تحقیقاتی دائمی مؤسسه انجام می‌شود به وسیله دستیاران / متخصصان با سابقه تکمیل می‌شود.

کتابخانه مؤسسه حدود ۱۰۰ ژورنال، مجله و روزنامه از قسمت‌های مختلف دنیا دریافت می‌کند. همچنین کتابخانه یک بخش استناد دارد.

کنفرانس‌های بین‌المللی / دیدارهای دوستانه: مؤسسه زمینه‌ای برای برگزاری کنفرانس‌های بین‌المللی همچنین سخنرانی‌های دوره‌ای به وسیله محققان و متخصصان بر جسته فراهم می‌کند. برنامه‌های دیدار دوستانه از همکاری با مراکز تحقیقاتی مشابه برای تبادل محقق طراحی می‌شود.

انتشارات این مؤسسه عبارتند از: مؤسسه یک فصلنامه، همچنین جزویات مختلف و کتاب‌های بسیاری منتشر می‌کند.

۱. مطالعات استراتژیک-^۱ فصلنامه مؤسسه است که شامل مقالات و گزارش‌هایی در مورد

- ۲. افغانستان و آسیای مرکزی-
این بخش به وسیله بدر شاه تهیه می‌شود.
- ۳. خاورمیانه، ایران و منطقه خلیج فارس- شامل مباحث: ۱. ایران، ۲. اسرائیل و فلسطین، ۳. کویت، ۴. لبنان، ۵. سوریه، این بخش به وسیله دکتر عفت مالک و امیر جمال کالیال تهیه می‌شود.

زیبا فرزین نیا

محققان و روزنامه‌نگاران را در مورد مسائل مربوط به جامعه بین‌المللی ارائه می‌کند. مؤسسه همچنین کتاب‌ها و شماره‌های ویژه‌ای از مجلات را براساس سمینارها و کنفرانس‌های انجام شده منتشر می‌کند. انتشارات مؤسسه برای اشتراک آزاد است.

۳. بریده‌های جراید

الف- بریده جرایدی،^۱ که هر ۱۵ روز یک بار در مورد مسائل هسته‌ای منتشر می‌شود و منابع تحقیقاتی برای محققان فراهم می‌کند و در حدود ۲۵ صفحه است. مقالات و اظهارات نظرات از سه روزنامه پاکستانی^۲ سه روزنامه هندی،^۳ ۱ روزنامه انگلیسی^۴ و یک روزنامه ایرانی^۵ تهیه می‌شود.

ب- خلاصه وقایع-^۶ هر ۱۵ روز یک بار مقدمه‌ای از مدیرکل مؤسسه با برداشت کلی از مسائل مهم استراتژیک جهانی و ملی چاپ می‌شود و کل مطلب حدود ۲۲ صفحه است. قسمت‌های مختلف دیگر این نشریه عبارتند از:

۱. آسیای جنوبی- در زمینه: ۱. پاکستان، ۲. هند، ۳. هند و پاکستان، ۴. کشمیر، ۵. سریلانکا، ۶. بنگلادش، ۷. نپال، این بخش به وسیله فهمیده اشرف و صدف عبدالله تهیه می‌شود.

1. Gleanings from the Press
2. The Nation, The down, and The News
3. The Times of India, The Hindu and The Finanical Times
4. International Herald Tribune
5. Tehran Times
6. Area Briefs